

Raport
z pierwszego spotkania dyskusyjnego
Zespołu Lokalnej Współpracy
w ramach opracowania projektów
Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000
Lasy Janowskie PLB060005 i Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031

W ramach przygotowania Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005 i Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031 w dniu 20 października 2011 r. odbyło się pierwsze z cyklu zaplanowanych w toku prac spotkań, które rozpoczęło się o godzinie 9:00 w siedzibie Nadleśnictwa Janów Lubelski w Janowie Lubelskim przy ulicy Bohaterów Porytowego Wzgórza 35.

O spotkaniu zostało powiadomionych 55 podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu (osoby fizyczne, instytucje i stowarzyszenia). W spotkaniu wzięły udział 33 osoby, zgodnie listą obecności stanowiącą załącznik do niniejszego raportu, w tym rolnicy, właściciele gospodarstw rybackich i agroturystycznych, przedstawiciele: Urzędów Gmin, Urzędów Miejskich, Starostw Powiatowych, Nadleśnictw, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, Polskiego Związku Łowieckiego Zarząd Okręgowy w Tarnobrzegu, Klubu Turystycznego PTTK „Ziemia Janowska”, Zarządu Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Janów Lubelski ds. Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”, Klubu Żeglarskiego ZEFIR w Janowie Lubelskim, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego, Komitetu Ochrony Orłów, a także pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych IV w Janowie Lubelskim oraz przedstawiciele Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie – wykonawcy projektów planów zadań ochronnych.

Spotkanie rozpoczęła Magdalena Sawicka – inspektor Wydziału Spraw Terenowych IV w Janowie Lubelskim Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie – koordynator Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005 i Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031 – składając przybyłym wyrazy podziękowania za przybycie oraz objaśniając cel spotkania i harmonogram obrad przedstawiający się następująco:

- 9.00 – 9.10 Otwarcie warsztatów
- 9.10 – 9.30 Przedstawienie celu i założeń związanych z prowadzonymi warsztatami
- 9.30 – 10.00 Opracowanie planu zadań ochronnych na terenie Polski
- 10.00 – 10.45 Prezentacja obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Lasy Janowskie (PLB 060005) - granice, cele, krótka charakterystyka
- 10.45 – 11.00 Przerwa
- 11.00 – 12.30 Przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Lasy Janowskie (PLB 060005) - omówienie i charakterystyka 20 gatunków ptaków - po każdej prezentacji dyskusja nad działaniami ochronnymi
- 12.30 – 13.00 Przerwa
- 13.00 – 14.00 Przedstawienie wyników inwentaryzacji obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Lasy Janowskie (PLB 060005)
- 14.00 – 14.30 Dyskusja nad problemami i sformułowanie założeń związanych z realizacją przedmiotowego projektu planu
- 14.30 – 14.35 Zakończenie

Po uczynionym wstępie koordynator PZO poprosił wszystkich zaproszonych gości o przedstawienie się i określenie podmiotu, jaki reprezentują jako interesariusze procesu planistycznego, po czym zwrócił uwagę na istotny przygotowywania planów zadań ochronnych, jakim są konsultacje społeczne i ich umocowanie prawne. Następnie poinformował, że w ramach procedury opracowania projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 przewidziane jest utworzenie Zespołów Lokalnej Współpracy. Jednocześnie zaznaczył, że uczestnictwo w ZLW jest dobrowolne i przypomniał, że zgodnie z wymogami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych wyrażając chęć członkostwa w ZLW należy złożyć podpis świadczący o zgodzie na udostępnianie danych personalnych na potrzeby Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005 w odpowiedniej rubryce na liście obecności. Ponadto wyjaśnił, że dokumentację projektów planów zadań ochronnych zestawia się etapowo w formie elektronicznej i za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego będzie możliwe zapoznawanie się z kolejnymi etapami prac nad poszczególnym projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z samym projektem. Nadmieniał również, że do czasu uruchomienia specjalnej platformy informacyjno-komunikacyjnej materiały będą publikowane na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

Następnie głos oddany został Panu Tomaszowi Wąsikowi – naczelnikowi Wydziału Spraw Terenowych IV w Janowie Lubelskim Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, który w oparciu o prezentację multimedialną pt. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” przybliżył uczestnikom spotkania cele i źródła finansowania projektu POIS.05.03.00-00-186/09 realizowanego w latach 2010-2013, w ramach którego toczą się prace nad sporządzeniem planów zadań ochronnych m.in. dla obszarów Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005 i Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031. Ogólnie omówiona została sieć Natura 2000 w Polsce, status prawny obszarów wchodzących w jej skład, ich rozmieszczenie w kraju i w województwie lubelskim oraz główne cele programu Natura 2000. Następnie przedstawiona została istota projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, podstawy prawne jego sporządzania, cele ustanowienia, ścieżka powstawania i skutki przyjęcia końcowego dokumentu.

Po prezentacji głos zabrali:

Pan Janusz Rostek – właściciel stawów rybnych – poruszając problem szkód wyrządzanych przez zwierzęta chronione (bobry i kormorany) w gospodarstwach rybackich i nieprawidłowo funkcjonującego systemu wypłaty odszkodowań z tego tytułu. Zwrócił uwagę na trudności związane z pogodzeniem zarówno obowiązku ochrony przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 oraz potrzeb i dążeń osób i podmiotów prowadzących działalność rybacką na obszarze.

Pan Dariusz Piasecki - naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Lublinie – wyraził wątpliwość związaną z sensem prowadzenia prac nad projektami planów zadań ochronnych na terenach Lasów Janowskich w związku z wejściem z dniem 1 stycznia 2012 r. nowelizacji ustawy o ochronie przyrody, która to m.in. wprowadza zmiany mówiące o tym, że planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzania lasu został poddany ocenie oddziaływania na środowisko, a tak sytuacja ma miejsce w przypadku PUL Nadleśnictwa Janów Lubelski.

Pan Tadeusz Miśta – kierownik Pracowni Glebowo-Siedliskowej BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) – w odpowiedzi na powyższe wyjaśnił, że projekt PZO obejmuje nie tylko tereny Lasów Państwowych, ale również w dużej mierze dotyczy obszarów znajdujących się w posiadaniu osób prywatnych.

W dalszej kolejności Paweł Strawa – pracownik BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) – przy pomocy prezentacji multimedialnej omówił obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005. Przedstawiona została jego charakterystyka, granice, położenie terytorialne, cele i przedmioty ochrony, główne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne.

Po prezentacji głos zabrali:

Pan Kazimierz Bąk – leśniczy Leśnictwa Katy w Nadleśnictwie Rozwadów – podniósł problem braku przedmiotu ochrony na terenie ostoi, jakim jest głuszec.

Pan Tadeusz Miśta – kierownik Pracowni Glebowo-Siedliskowej BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) w odpowiedzi na powyższe poinformował, że w ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych możliwe jest w uzasadnionych przypadkach dokonanie korekty granic obszaru.

Pan Paweł Szewczyk – przedstawiciel Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego – podtrzymał stwierdzenie, że na terenie Leśnictwa Katy nie stwierdzono występowania głuszca, a tym samym uznał za zasadny postulat wyłączenia tej części ostoi z obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005. Ponadto stwierdził, że południowa granica ostoi ptasiej nie jest wyznaczona przez elementy naturalne i rozsądniejsze byłoby poprowadzenie jej korytem rzeki Bukowa. Nadmienił również, że zdaniem LTO w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie powinny znaleźć się staw Parzeka, stawy i łąki w Momotach z uwagi na obecność gadożera i bączka oraz tzw. „lasy chłopskie” położone na południowy-zachód o Janowa Lubelskiego będące siedliskiem orlika krzykliwego i bociana czarnego. Dodał również, że w pracach nad projektem PZO niezwykle istotnym w całym procesie planowania jest zagwarantowany udział społeczeństwa. Poruszył również kwestię związaną z napiętym harmonogramem prac, a mianowicie wyraził wątpliwość ukończenia prac nad PZO z uwagi na krótki termin realizacji projektu, który zgodnie z dokumentacją przetargową ma być zakończony w grudniu bieżącego roku.

Pan Dariusz Piasecki - naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Lublinie – skierował zapytanie do wykonawców projektu PZO związane z wyznaczaniem granic, a mianowicie jak rozstrzygane będą sytuacje, gdy obecna granica obszaru Natura 2000 dzieli działki ewidencyjne na części znajdujące się w obszarze i będące poza, co rodzi niemałe problemy, np. w przypadku zalesień w związku z dopłatami.

Pan Tadeusz Miśta – kierownik Pracowni Glebowo-Siedliskowej BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) – w odpowiedzi na pytanie wyjaśnił, że prace związane z ustalaniem przebiegu będą koncentrowały się na eliminowaniu takich przypadków i prowadzeniu granic możliwie najbardziej racjonalnie z punktu widzenia granic działek ewidencyjnych. Po tym skierował do ogółu zebranych zapytanie, czy i ewentualnie jakie korzyści wypływają z faktu wyznaczenia obszarów Natura 2000 na terenach funkcjonowania podmiotów obecnych na spotkaniu. Wśród odpowiedzi zasadniczą zaletą okazała się

możliwość promowania terenów (np. gmin, kompleksu Lasów Janowskich) i podmiotów gospodarujących w obszarach naturowych w kontekście propagowania szeroko pojętej turystyki ekologicznej w oparciu o walory przyrodnicze związane z obszarami Natura 2000. Jednakże podkreślano również potrzebę poprawy wizerunku sieci Natura 2000 i eliminowania stereotypów funkcjonujących w opinii publicznej.

Pan Antoni Sydor – przedstawiciel Klubu Żeglarskiego ZEFIR w Janowie Lubelskim – zaproponował, by wnioski płynące z konferencji „Ekologia i ochrona środowiska na Ziemi Janowskiej” odbytej w Ośrodku Edukacji Ekologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Janowskie w dniu 12 września br. włączyć do prac nad planami zadań ochronnych. Celem konferencji była bowiem wymiana doświadczeń w zakresie ekologii i ochrony środowiska. Wygłoszono m.in. prelekcję na temat funkcji edukacji ekologicznej budowanego Parku Rekreacji ZOOM NATURY, referaty dotyczące inwestycji ekologicznych, obszarów chronionych NATURA 2000, ekologii lasów i łąk, kształtowania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Gminy Janów Lubelski a także turystyki i krajoznawstwa na Ziemi Janowskiej.

Pan Bartłomiej Kosiarski – z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Janów Lubelski – wyraził zaniepokojenie krótkim terminem przeznaczonym na realizację projektu planu zadań ochronnych oraz podkreślił konieczność niebudzącego wątpliwości i czytelnego wyznaczenia granic obszaru.

Pan Jan Czub – przewodniczący Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Tarnobrzegu – zwrócił uwagę na ujęcie polowań wśród zagrożeń opisywanych w SDF dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005, a tym samym potraktowanie pojęcia polowania jako synonimu kłusownictwa, gdyż jak wiadomo polowanie nie dotyczy gatunków chronionych.

Pan Paweł Szewczyk – przedstawiciel Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego – wyjaśnił, że wśród kategorii i kodów zagrożeń przypisywanym obszarom w SDF wymienione jest polowanie pod numerem 230, brak natomiast jest kategorii kłusownictwa.

Pan Tadeusz Miśta – kierownik Pracowni Glebowo-Siedliskowej BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) – w nawiązaniu do poprzednika nadmienił, że kwestia niedoprecyzowanych i niewłaściwie sformułowanych zagrożeń jest rozleglejsza i przysparza wiele trudności.

Pan Dariusz Piasecki - naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Lublinie – przypomniał, że właśnie prace nad projektem planu zadań ochronnych służą właściwej identyfikacji zagrożeń aktualnych i potencjalnych oraz są podstawą do wprowadzenia ewentualnych zmian w SDF.

Po przerwie kawowej Pan Paweł Strawa – pracownik BULiGL o/Lublin (wykonawca projektu PZO) – zaprezentował w oparciu o prezentację multimedialną przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Lasy Janowskie PLB060005, tj. przedstawił charakterystykę 20 gatunków ptaków i ich siedlisk:

A021 Botaurus stellaris - Bąk zwyczajny

A030 Ciconia nigra - Bocian czarny

A072 *Pernis apivorus* - Trzmielojad
A073 *Milvus migrans* - Kania czarna
A075 *Haliaeetus albicilla* – Bielik
A081 *Circus aeruginosus* - Błotniak stawowy
A084 *Circus pygargus* - Błotniak łąkowy
A089 *Aquila pomarina* - Orlik krzykliwy
A104 *Bonasa bonasia* - Jarząbek
A108 *Tetrao urogallus* - Głuszec
A119 *Porzana porzana* - Krociatka
A120 *Porzana parva* - Zielonka
A127 *Grus grus* – Żuraw
A217 *Glaucidium passerinum* – Sóweczka
A224 *Caprimulgus europaeus* - Lelek kozodój
A234 *Picus canus* - Dzięcioł zielono siwy
A236 *Dryocopus martius* - Dzięcioł czarny
A238 *Dendrocopos medius* – Dzięcioł średni
A320 *Ficedula parva* - Mucholówka mała

poczym odniósł się do wyników inwentaryzacji ptaków wykonanej w 2010 roku, która potwierdziła występowanie tu 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku, w tym 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Lasy Janowskie są bardzo ważną ostoją głuszca – dużego ptaka grzebiącego, kuraka leśnego. Jest to ptak osiadły. Preferuje rozległe, stare bory o gęstym podszytciu i drzewostany mieszane o bogatej strukturze (rozbudowane runo i podszyt) ze zwartą pokrywą ziół i kępami krzewinek jagód, zapewniających latem pokarm lub schronienie. Kompleksy iglaste służą za siedlisko cały rok. Obecność licznych cieków oraz zbiorników wodnych, a także rozległość kompleksu leśnego tworzą dogodne warunki dla populacji bociana czarnego. Część obszaru ostoi stanowi żerowisko dla gadożera – w przeszłości również łęgowego na terenie ostoi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), bocian czarny, głuszec (PCK), lelek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: kania czarna (PCK), trzmielojad, orlik krzykliwy (PCK) i sóweczka (PCK).

Po prezentacji dyskusja nad zagrożeniami i działaniami ochronnymi skupiła się na głuszcach, w czasie której wyłoniły się następujące wnioski i uwagi:

- potrzeba uszczegółowienia zagrożeń, ponieważ zbyt ogólne stwierdzenie, jak na przykład niewłaściwa gospodarka leśna wymieniana w SDF dla obszaru, nie niesie ze sobą żadnych informacji i nie stanowi punktu odniesienia do określenia działań ochronnych;
- konieczność usuwania podszytów liściastych z terenu ochrony strefowej;
- problem ze wzmożonym korzystaniem z dróg będący m.in. konsekwencją ich remontów;
- potrzeba prowadzenia edukacji społeczności lokalnej w związku z penetrowaniem stref przez zbieraczy borówki, a tym samym niepokojeniem i płoszeniem;
- wyłączenie tokowisk z jakiegokolwiek penetracji i prac leśnych;
- ograniczanie presji drapieżników (kruk, lis, borsuk, jenot, dzik);
- lepsze oznakowanie terenów i skuteczniejsza edukacja społeczeństwa;
- lokalizowanie infrastruktury turystycznej na obrzeżach;
- zakaz organizowania rajdów samochodami terenowymi w pobliżu ostoi głuszca;
- zapobieżenie izolacji genotypu głuszca poprzez ewentualną introdukcję.

Pan Janusz Wójciak – reprezentant Komitetu Ochrony Orłów – w odpowiedzi na postulaty ewentualnego rozważenia introdukcji i zasilenia lokalnej populacji poinformował obecnych, że introdukcja głuszca jak dotąd nigdzie się nie powiodła. Zadał również pytanie o liczebność tutejszej populacji.

Pan Jarosław Lalik – prezes KT PTTK „Ziemia Janowska” – zwrócił uwagę na zasadniczy konflikt interesów istniejący pomiędzy rozwojem regionu w kierunku turystyki, a tym samym penetracją obszarów Natura 2000, a potrzebami objęcia przedmiotów ochrony działaniami ochronnymi, postulującymi ograniczanie wstępu do lasu.

Pan Paweł Szewczyk – przedstawiciel Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego – podkreślił, że obok zagrożeń wewnętrznych istotne również jest zidentyfikowanie zagrożeń pochodzących spoza obszaru, takich jak np. farma wiatrowa w Chwałowicach. Ponadto postulował o przejrzanie PUL Nadleśnictwa Janów Lubelski pod kątem działań ochronnych w stosunku do przedmiotów ochrony i w razie potrzeby występowanie o dokonanie zmian PUL.

Na zakończenie koordynator PZO podsumował wnioski wypływające ze spotkania, w tym m.in. potrzebę zorganizowania oddzielnego spotkania dyskusyjnego poświęconego problemom rozwoju turystyki na obszarach Natura 2000 w kontekście określania działań ochronnych obejmujących przedmioty ochrony obszarów. Po czym koordynator o godzinie 14.00 ogłosił oficjalne zakończenie spotkania dyskusyjnego Zespołu Lokalnej Współpracy i zaprosił uczestników na poczęstunek.